

ICESAVE KONFLIKTEN

Før Islands internasjonale forpliktelser vedrørende Icesave konflikten er fastslått og hvem som tilslutt skal dekke tapet, er det vår vurdering at det er nødvendig med en juridisk analyse av disse forpliktelser og hvor langt de rekker. Dette har vi forsøkt å gjøre i noen nylig publiserte avisartikler. Islands motpart, Storbritannia og Holland, har ikke ønsket å prøve saken for et internasjonalt beslutningsorgan, noe som vi synes er merkelig. I følge den foreliggende forpliktelse skal Island dekke hele tapet i tillegg til renter. Forpliktelsen omfatter enorme summer og er både ubegrenset i tid og uklar, foreksempel vedrørende valutakursutvikling, slik at en kan hevde at det er usikkert om landet kan tilbakebetale gjelden. I det følgende vil vi i korthet nevne de argumentene som vi har presentert i saken.

1. **Garantiordninger.** Vedrørende innskudd i islandske bankfilialer i utlandet ved en potensiell konkurs av de islandske bankene kom vi til den konklusjon at den islandske stat ikke er garantist, ansvaret ligger hos det nasjonale banksikringsfondet ”Tryggingasjóður innistæðueigenda og fjárfesta” som er en selvstendig institusjon uten statsgaranti. Denne konklusjonen er i hovedsak basert på direktiv nr. 94/19 som ikke inneholder noen klausul om at medlemsstatene er erstatningsansvarlige i tilfelle slike konkurser. Tvert i mot er det understreket at medlemstatene ikke bærer ansvar. Statens ansvar i forhold til nevnte direktiv nr. 94/19 kan bare kreves hvis staten er skyldig i mangelfull innledning av direktivet eller at staten har forsømt ansvaret som er definert i direktivet. Det er intet som tyder på at forholdene er slik. Sentralbanken i Frankrike og Europakommisjonen har dessuten hevdet at innskuddsgarantien slik den er definert i direktivet ikke er egnet til å dekke katastrofer som en total kollaps av det nasjonale banksystemet.
2. **Diskriminering.** De forhold som vi har analysert er hvorvidt myndighetenes erklæring om statens innskuddsgaranti har vært diskriminerende eller om statsvedtaket om banknasjonalisering og myndighetenes erklæring om statens erstatningsansvar overfor innskytere har medført diskriminering. Vår konklusjon er at de synspunkter som er framkommet om at islandske myndigheter har ”diskriminert” innskytere i Islandske bankfilialer i utlandet og dermed skapt erstatningsansvar, ikke er holdbare.
3. **EUs erstatningsansvar.** Vi har analysert synspunkter om hvorvidt EU kan ha blitt erstatningsansvarlige overfor innskytere på grunnlag av hovedregelen om rettmessige forventninger ved å innlede omtalte direktiv uten å klart vise garantifondenes svakhet i tilfelle total bankkollaps. Det mener vi er reelt. Hvis den Islandske stat innfrir disse kravene helt eller delvis på grunnlag av erstatnings uttalelser oppnår staten rettslig posisjon som innskyter.

Av det foregående følger at det er godt mulig å argumentere juridisk for at Island har verken erstatningsansvar grunnet på direktiv 94/19 eller på grunnlag av diskriminering. Dessuten er det mulig at EU er erstatningsansvarlig overfor innskyterne. Hvorvidt Islands, Storbritannias eller Hollands banktilsyn har sviktet i denne prosessen og blitt ansvarspliktig er ikke utforsket, og det er derfor umulig å hevde dette på det nåværende tidspunkt.

Lárus Blöndal er høyesterettsadvokat

Stefán Már Stefánsson er professor ved det juridiske fakultet ved Universitetet på Island.